

GEHAZIS: NETRĀPĪT MĒRĶĪ

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Moz. 39:4-6; 2. Ķēn. 4, 5, 8:1-6; Jer. 9:23, 24; Jāņa 13:1-17; 1. Tim. 6:10.

ATMIŅAS PANTS:

„Sekojiet Tam Kungam, savam Dievam, bīstieties Viņam un turiet Viņa baušļus, klausiet Viņa balsi, kalpojiet Viņam un pieķerieties Viņam.” (5. Moz. 13:5)

Gehazis bija kalps. Viņš nebija vienkāršs kalps, bet gan kalps vienam no varnākajiem praviešiem Israēla vēsturē – Elisam. Dievs Elisu aicināja kalpot pravietim Elijam, tādējādi pašu Elisu sagatavojot pravieša aicinājumam (1. Ķēn. 19:16). Elīsa daudzus gadus kalpoja Elijam, ieklausoties, vērojot, tādējādi izprotot, ko nozīmēja būt pravietim. Elīsa laiks pienāca, kad Elija uguns ratos tika aizrauts debesīs (2. Ķēn. 2:11). Viņa kalpošana nebija tik spoža un aizrautīga kā Elijam, bet viņa darbs atstāja tālejošu ietekmi.

Līdz ar to Gehazim bija brīnišķīga iespēja būt cieši saistītam ar tādu Dieva svētītu cilvēku kā Elīsa. Grūti iedomāties, ko viņš varēja iemācīties un vērot visus tos gadus, kurus pavadīja, strādājot kopā ar šo pravieti.

Tomēr, kā redzēsīm šīs nedēļas lasījumos, neskatoties uz tik lielu potenciālu un daudzām lieliskām iespējām, Gehazis piedzīvoja šausminošu neveiksmi. Viņa dzīvesstāsts ir piemērs tam, kā var novirzīties no pareizā ceļa un vairs nespēt nošķirt svarīgo no mazsvarīgā. Mums ir ļoti svarīgi mācīties no viņa kļūdām!

Lūdzu, iepazīstieties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 18. decembrī.

KALPOŠANA

Pamatojoties uz minētajiem tekstiem, uzrakstiet īsu kalpa darba aprakstu:
 1. Moz. 24:2-4; 39:4-6; Lūk. 14:17, 17:7, 8; Ap.d. 2:18. _____

Būt kalpam galvenokārt nozīmē nolikt malā savas vēlmes, iegribas un ērtības un pilnībā iesaistīties kāda cita dzīvē. Kalps ir gatavs palīdzēt kungam īstenot kunga plānus, vēlmes un darbības. Dažkārt kalpam jānogādā vēstis, kādu jāpavada, jādarbojas kāda vārdā un jāpilda viņam uzdotie darbi. Reizumis kalpam arī jāiesaistās finanšu un mājokļa pārvaldībā, bet kalps vienmēr darbojas, lai veicinātu nevis savas, bet sava kunga intereses.

Gehazis bija pravieša Elisas kalps. Būt pravieša kalpam uzskatīja par unikālu privilēģiju, jo tas ietvēra daudz vairāk nekā vienkāršu uzdevumu pildīšanu. Tas nozīmēja kļūt par pravieša mācekli. Elīsa ilgus gadus bija pravieša Elijas kalps (1. Kĕn. 19:19-21). Lai gan pravieša darbs bija atkarīgs no dievišķā aicinājuma, šķiet, ka šis īpašais kalpošanas un sadarbības laiks palīdzēja topošajam pravietim attīstīt ticību un uzticēšanos Dievam. Elīsa, kalpojot Elijam, iemācījās atlikt savas vēlmes nostāk un kalpot citiem. Tā izrādījās labākā kvalifikācija jebkurai turpmākai kalpošanai. Nav pieejama informācija par Gehaza aicinājumu, bet lasīsim par viņam sniegtajām iespējām. Šī kalpošanas ideja nav attiecināma tikai uz Veco Derību. Jēzus sacīja, ka, lai ieņemtu jebkuru vadības posteni draudzē, viens no priekšnosacījumiem ir gatavība kalpot (Marka 9:35).

Izlasiet Jāņa 13:1-17. Kā šis teksts atklāj vadības un kalpošanas saistību? _____

Mācekļi kopā ar Jēzu pavadīja trīs gadus. Viņi mācījās no Kunga, pat piedalījās Viņa dziedināšanas kalpošanā, tomēr paši vēl nebija gatavi doties pasaulē kā Dieva vēstneši. Viņi bija gatavi apgūt teoriju un izbaudīt attiecības ar Jēzu, bet viņi nebija gatavi atteikties no sevis un pazemīgi kalpot citiem.

Kā iespējams panākt atteikšanos no sevis un pazemību, kas nepieciešama, lai kalpotu citiem? Kā varam iemācīties citiem kalpot, nesagaidot neko priekš sevis? _____

MĀCĪTIES NO GALVENĀ

Labs skolotājs māca ar piemēru un studentam nodrošina pietiekami daudz iespēju pielietot apgūto vielu praksē. Elisa bija šāds skolotājs.

Izlasiet 2. Ķēn. 4:8-17. Kāda stāstījuma bija Gehaza loma? Kādas iespējas Elisa Gehazam nodrošināja? _____

2. Ķēn. 4:1-7 aprakstīts, kā Elisa palīdzēja kādai sievietei atmaksāt parādu, lai abi viņas dēli netiktu pārdoti verdzībā. Pēc tam Elisa devās un Sunemu. Ņemot vērā sieviešu vispārējo statusu Bībeles laikos, dīvaini, ka stāstītājs precētai sievietei piešķīris tādu statusu. Viņas vīra vārds netiek pieminēts. Zināms vienīgi tas, ka ar viņu konsultējās par viesistabas izbūvi un ka viņš bija vecs, lai gan pietiekami spēcīgs, lai pārraudzītu ražas novākšanu. Pirmajā stāsta daļā Elisa aktīvi iesaistīja arī Gehazi. Elisa viņu sūtīja pasaukt sievieti un pateicās viņam. Viņš jautāja Gehaza viedokli un ņēma vērā viņa ieteikumus. Gehazis neļāvās pievilties, būdams vērīgs un izrādot iejūtību pret sievietes patiesajām vajadzībām. Elisa sniedza Gehazim iespēju veikt brīnumu. Gada laikā piedzima brīnuma bērns.

Izlasiet 2. Ķēn. 4:18-31. Kādas pārmaiņas vērojamas Gehaza attieksmē salīdzinājumā ar iepriekšējo stāstu? _____

Brīnuma bērns jau bija paaudzies. Gehazis joprojām bija Elisas kalps, bet šķiet, ka viņš bija zaudējis iepriekšējo iejūtību un līdzjutību. Kad ieradās sieviete un metās pie Elisas kājām, Gehazis mēģināja viņu atgrūst. Viņš spēja saskatīt vien šīs sievietes nepieklājību, jo viņa bija pārkāpusi sociālās normas (25. – 27. p.). Izskatījās, ka atšķirībā no Elisas viņš nespēja saskatīt viņas izmisumu.

Dažkārt ir viegli kļūt savtīgiem un pārņemtiem ar sevi, kļūstot nejutīgiem pret citu jūtām un vajadzībām. Katrs ir piedzīvojis šādu situāciju. Kā varam mācīties būt iejūtīgākiem pret citu vajadzībām un jūtām? Kā varam iemācīties izrādīt augst-sirdību, sastopoties ar citu cilvēku nesmalkjūtību pret mums? _____

TICĪBAS JAUTĀJUMS

Izlasiet 2. Ķēn. 5:1-19 un atbildiet uz turpmākajiem jautājumiem:

1) Kādēļ Israēla ķēniņš tā reaģēja? Vai viņa reakcija bija normāla? No kā viņš patiesībā baidījās? _____

2) Kādēļ Naamans tā reaģēja uz Elīsas pavēli? Kādi iemesli bija šādai reakcijai? Kā viņa reakcija atspoguļoja Israēla ķēniņa reakciju uz vēstuli? _____

3) Izlasiet 12. pantu. Kāds loģisks skaidrojums tiek piedāvāts? Kādu kļūdu šis cilvēks pieļauj? _____

4) Kā Naamans pēc brīnuma sevi nodēvē Elīsas priekšā? Ko tas par viņu liecina? _____

5) Kādēļ, jūsuprāt, Elīsa atteicās pieņemt no virspavēlnieka naudu? Kādēļ bija tik svarīgi, lai viņš neņemtu naudu? _____

6) Uzmanīgi pārlasiet 17. – 19. pantu. Kas šeit norisinājās? Kā izprast Naamana lūgumu un Elīsas atbildi? _____

GEHAZA KRITIENS

Grūti, vismaz no mūsdienu perspektīvas raugoties, dažkārt izprast, īpaši ņemot vērā tik daudz brīnumainu notikumu, kādēļ Bībeles varoņi rīkojās tā, kā tas notika. Naamana brīnumainā dziedināšana norisinājās Gehaza acu priekšā. Viņš ne tikai redzēja Dieva varu, bet arī sava kunga rīcību, kurš atteicās pieņemt no šī cilvēka naudu. Varētu domāt, ka, to redzot, viņš kļūtu pazemīgs Dieva un cilvēka priekšā, bet acimredzot tā tomēr nenotika.

Izlasiet 2. Kĕn. 5:20-27. Kā Gehazis vismaz sākotnēji pamatoja savu rīcību? Kāda neliela nacionālisma vai etnisko aizspriedumu atblāzma manāma Gehaza domās? _____

Bībelē atrodami daudzi brīdinājumi par naudas kāri un risku, kas saistīts ar pasaulīgiem īpašumiem. Šie brīdinājumi nav domāti tikai turīgajiem cilvēkiem. Problēma nav tajā, cik daudz materiālu vērtību mums pieder, bet mūsu attieksmē pret savu īpašumu. Cīņai pret mantkārību nepieciešama pastāvīga uzmanība. Mums vienmēr jābūt gataviem novērst savas domas no īpašumiem un to visu nodot Dieva ziņā. Varam saglabāt perspektīvu, pastāvīgi ziedojot ne tikai materiālas vērtības, bet arī savu laiku. Materiālo lietu mīlestība padara mūs aklus pret patieso dzīves misiju un jēgu, un galu galā, ja neesam uzmanīgi, tā var novest pie mūžīgas pazušanas.

Savādi, ka Gehazis zvēr pie dzīvā Dieva un tad citus maldina. Vai viņš uzskatīja, ka dzīvais Dievs viņu neredz? Tā ir varena liecība mūsu samaitātās sirds spējai mūs katru pievilt!

Tajā pašā laikā Naamans ļoti dāsni apdāvina Gehazi, bet droši vien, dodoties projām, viņam radās vairāki jautājumi, īpaši, kad viņa abi kalpi atgriezās un ziņoja par Gehaza savādo uzvedību. Gehazis ļāva mantkārībai iejaukties liecībā, kuru Elīsa vēlējās šim jaunatgrieztajam cilvēkam sniegt.

Protams, beigās tas pats Dievs, kurš veica brīnumus, Elīsam atklāja patiesību par Gehaza nodarījumu un līdz ar to tika iznīcināta viņa kalpošana un dzīve.

Ļoti viegli pietiekami nenovērtēt mantkārības spēku (1. Tim. 6:10). Miniet piemērus no laicīgās vai garīgās vēstures, kad, jūsuprāt, nauda vai mantkārība izraisīja kāda cilvēka bojāeju. Kā varam iemācīties izsargāties no šī bīstamā kārdinājuma? _____

PĀRTIKT NO PĀRPALIKUMIEM

Gehazis pēdējo reizi minēts 2. Ķēn. 8:1-6. Ko bijušais Elīsas kalps darīja? _____

Kopš lielā brīnuma bija pagājuši daudzi gadi. Gehaza ādas slimība droši vien nebija pārāk briesmīga vai kropļojoša, jo lasām, ka viņš uzturējās ķēniņa galmā. Elīsas „bijušais kalps” stāstīja par notikušo. Viņš lielījās par Elīsu un viņa brīnumiem, un, to darot, viņš, visticamāk, atspoguļo savu svarīgumu attiecībā ar Elīsu.

Mēs nekad neuzzinātu par šo atstāstījumu, ja nebūtu svarīgs laika periods, kurā tas norisinājās. Bībeles autors atklāj, ka brīdī, kad Gehazis stāstīja par kādas sievietes dēla augšāmcelšanu no mirušajiem, šī sieviete ieradās pie ķēniņa. Ar Savu vadību Dievs, izmantojot Gehaza lielīšanos, palīdzēja šai sievietei. Tobrīd šī sieviete visticamāk jau bija atraitne, jo netiek pieminēts viņas vīrs, un ir ļoti neparasti, ka ķēniņa priekšā ieradās nevis vīrs, bet sieva. Visticamāk, viņa bija atbildīga par ģimeni, līdz viņas dēls sasniedz pilngadību. Lielā sausuma laikā viņa septiņus gadus neuzturējās valstī. Raugoties no cilvēciskā viedokļa, varbūt ir ļoti svarīgi nodibināt izdevīgas pazišanās un uzturēt pareizas attiecības, bet Dievs uz visu raugās citādi.

Kuras attiecības ir vissvarīgākās? Kāpēc? Skat. Jer. 9:23,24. _____

Līdz ar to Gehazis izzuda no vēstures. Skumjākais šajā stāstā ir tas, ka Gehazis varēja darboties Dieva labā, darot Viņa darbu. Viņš varēja mācīties no Elīsas. Viņš varēja kļūt par nākamo vareno pravieti vai praviešu skolas skolotāju. Beigās viņš tikai varēja vien lielīties par „vecajām, labajām dienām”, kad bija darbojies kopā ar pravieti. Gehazis varēja izveidot vēsturi; tomēr savas izvēles dēļ viņš varēja dzīvot vien pagātnē.

Mums jāatceras Dieva attieksme pret mums pagātnē. Tajā pašā laikā jāuzmanās pārāk neaizrauties ar dzīvošanu pagātnē, nedzīvojot pareizi tagadnē. Kā panākt pareizo līdzsvaru? Kā pārāk liela koncentrēšanās uz pagātni var negatīvi ietekmēt attiecības ar Dievu? _____

TURPMĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

„Tiešām svinīgas ir mācības, ko sniedz šī vīra piedzīvojumi, kuram bija tik augstas un svētas priekšrocības. Gehaza izturēšanās varēja kļūt par piedauzīšanās akmeni Naamana dzīves ceļā, kam tikko bija uzaususi brīnišķīga gaisma un kas bija labvēlīgi noskaņots, lai kalpotu dzīvajam Dievam. Gehaza krāpšanai nebija attaisnojuma. Līdz miršanai viņš palika spītālis, Dieva nolādēts un cilvēku pamests.

“Nepatiess liecinieks nepaliks nesodīts, un, kas nekautrīgi stāsta saltus melus, neizbēgs sodam.” (Sal.pam. 19:5) Ļaudis var mēģināt savus ļaunos darbus noslēpt cilvēku acīm, bet Dievu tie nespēj piekrāpt. “Nav radījuma, kas Viņa priekšā apslēpts, bet viss ir atsegts un atklāts Viņa acīm: Viņam mēs dosim norēķinu.” (Ebr. 4:13) Gehazis domāja, ka apmānīs Elīsu, bet Dievs savam pravietim atklāja pat vārdus, ko Gehazis bija teicis Naamanam, kā arī katru sīkumu par viņu savstarpējo satikšanos.” (Elena Vaita, „Pravieši un ķēniņi,” 57. lpp. latv. izd.)

JAUTĀJUMI PĀRDOMĀM:

1. Kādas ir dažas no brīdinājuma zīmēm, ka naudaskāre mūsu dzīvē sāk ieņemt Dievam paredzēto vietu? Kā varam iemācīties izmantot naudu, nevis ļaut naudai izmantot mūs? Kāda loma attiecībā uz naudas ietekmes un varas jautājumu mūsu dzīvē atvēlēta desmitās tiesas un ziedojumu maksāšanai?

2. Bībeles studiju grupā pārrunājiet atbildes uz ceturtdienas lasījumā minēto jautājumu. Kas dzīvē ir vissvarīgākais? Kādēļ tik viegli zaudēt perspektīvu par to, kas ir visnozīmīgākais?

3. Kādēļ Gehazis uzskatīja, ka viņam izdosies veikt apmānu? Viņš zināja, ka Dievs ir; viņš redzēja brīnumus. Tomēr, neskatoties uz iepriekšminēto, viņš mēģināja pievilt un maldināt savu kungu. Iespējams, viņš arī iepriekš bija līdzīgi rīkojies un palicis nesodīts. Varbūt savā prātā viņš rada loģisku savas rīcības attaisnojumu. Mēs to nezīnām. Bet mēs zinām, ka nav grūti sevi apmānīt. Kā varam iemācīties sevi aizsargāt, lai neiekristu līdzīgās maldu amatās?

4. Atgriezīsimies pie 2. Ķēn. 5:17-19. Ko vajadzētu vai nevajadzētu mācīties no Naamana lūguma Elīsam?

5. Kā mēs varam praktiskā veidā kalpot citiem?